

V čem je vzrok?

Mislimo, da se mora vsakdo, ki mu je pri srcu samostojno politično uveljavljanje Slovencev v Italiji in s tem tudi Slovenska skupnost, s skrbjo vprašati, kje je vzrok, da je število volivcev Slovenske skupnosti v Trstu pri občinskih volitvah prejšnjo nedeljo nazadovalo za 210 glasov v primerjavi z občinskimi volitvami leta 1966 in kar za 1176 glasov v primerjavi z deželnimi volitvami 1968, torej kar za petino glasov od zadnjih volitev upravnega značaja. Dejstvo, da je Slovenska skupnost kljub temu ohranila svoj mandat v tržaškem občinskem svetu, nas ne sme pripraviti do tega, da bi zamahnili z roko, češ v bistvu smo pa le ohranili svoje pozicije, kot so se glasili prvi komentariji. Dejansko pa je Slovenska skupnost vendarle izgubila v štirih letih velik del svojih glasov, to pa pomeni v političnem pogledu izgubo, ki jo je težko preboleti.

Vzrokov za ta pojav, ki vzbuja potrtost v vsakem človeku, ki ga skrbi usoda naše manjšine in vsega slovenskega naroda (kateri je tudi naša manjšina neglede na državnem), ni mogoče obravnavati na naglo in samo v najaktivnejšem političnem krogu. Potrebno bi bilo iti na teren in vprašati ljudi same.

V čem je tisto neugodje, ki je mnoge odvrnilo od tega, da niso oddali svojega glasu za Slovensko skupnost? Ali jim ne prija njen splošni program, ubran v glavnem le na narodno slogaštvo in enotnost? Ali je prešibek stik med vodstvom in ljudmi po vaseh, po predmestjih, v mestu samem? Ali Slovenska skupnost morda zanemarija posamezne sektorje našega življa: kmete, delavce, mladino, predvsem pa vse tiste zelo številne ljudi, ki živijo razstreseno po vsem mestu, takorekoč v vsaki tržaški hiši, pa ne vemo zanje in ne vodimo računa o njih? Ali je morda asimilacija v zadnjih letih toliko napredovala? Ali se nove generacije dosledno odvrtaajo od Slovenske skupnosti, ker jih mikajo bolj velike italijanske stranke, v katerih je možno napraviti hitrejšo »veliko« politično kariero in od katerih si morda obetajo službo ali kako drugo korist? Ali pa so naši ljudje, kljub vsem slabim izkušnjam navkljub še vedno tako zaverovani v komunistično partijo in vidijo v njej nit za ozdravljenje vseh težav, ki tarejo družbo, ter zato volijo njo? Ali jih pritegujejo vedno bolj »vladne« stranke, od katerih si je obetati konkretnih koristi? Ali pa se dejansko naša manjšina samo številčno manjša, vsak dan bolj, kot so menili nekateri, ker je smrti vedno več, mladih pa vedno manj?

Ni mogoče vedeti, kateri teh vzrokov je pravi. Mogoče so vsi skupaj prispevali k zmanjšanju števila glasov Slovenske skupnosti. Mogoče pa je tudi, da tiči za vsem še kak drug vzrok, ki ga ne poznamo — morda kaki skrivni elementi, ki hujskajo v oseb-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Mednarodni položaj ni slab

V primerjavi z napetostjo prvih povojnih let se lahko reče, da živimo danes v Evropi v tako mirnih razmerah, kot jih naša celina komaj pomni, vsekakor v najmirnejših, kar se jih lahko spomnijo živeče generacije. Tudi mir pred drugo svetovno vojno je bil varljiv, ker je bil, kot so pokazali poznejši dogodki, na zelo trhljih nogah, poleg tega, da so ga motile razne kolonialne in lokalne vojne, kot npr. italijanska zasedba Libije, balkanske vojne itd.

Danes si je težko predstavljati, da bi mogel kak tak posamezen dogodek, kot je bil atentat na avstrijskega prestolonaslednika v Sarajevu, sprožiti novo svetovno ali široko evropsko vojno. Vse polno je diplomatskih in mednarodnih instrumentov ter organizacij, ki bi preprečili spopad kot posledico trenutne hysterije, besa ali straha. Če bi le prišlo do vojne, bi bilo to hladno premišljeno oziroma preračunano dejanje.

V Helsinkih se vodijo te dni predhodna pogajanja konferenco o evropski varnosti, na kateri prihaja sicer do živih debat, ki pa ostajajo zmerne po tonu in zahtevah. Kljub vsemu — in to se je pokazalo tudi na zadnji konferenci držav Atlantske zveze v Bruslju — se uveljavlja misel na postopno in uravnovešeno zmanjševanje oboroženih sil obeh paktov v Evropi, čeprav bi si eden ali drugi rad ohranil kako prednost. Bili so že sklenjeni prvi delni sporazumi med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo za skrajšanje zelo dragih sistemov strateške oborožitve, to je glede ofenzivnega orožja. Veča se gospodarsko in trgovinsko sodelovanje med Evropskim vzhodom in zahodom ter Združenimi državami. Navezuje se vedno več stikov med Zahodom in Kitajsko, ki se počasi vključuje v konstruktivno mednarodno sodelo-

vanje. Koncu se bliža tudi vojna v Vietnamu, o tem zdaj ni več dvoma. Tudi spor na Bliznjem vzhodu je dokončno blokiran.

Potencialne nevarnosti za mir predstavljata v bistvu samo dva nerešena problema: napetost med Kitajsko in Rusijo, iz ideoloških in zlasti ozemeljskih razlogov ter notranji položaj v Sovjetski zvezi oziroma ruska hegemonija nad drugimi narodi. Vojno med Sovjetsko zvezo in Kitajsko bo diplomatska spretnost morda lahko preprečila, ali pa kakšni drugi razlogi. Ni pa dvoma, da se bodo narodi, ki morajo zdaj živeti pod rusko hegemonijo, bodisi v Sovjetski zvezi sami ali v okviru »zaveznitva«, nekoč naveličali takega podložništva, ki je skoraj nepojmljivo v stoletju dekolonizacije in v popolnem nasprotju z načelom samoodločbe narodov.

Prav tako bo moral priti nekoč konec totalitarizma v Sovjetski zvezi, kajti absurdno je graditi moderne družbene sisteme na naukih, ki odklanjajo idejni in politični pluralizem, saj edino ta omogoča zdravo in plodno dinamiko življenja. Taka eksplozija odpora proti ruskemu imperializmu, ki je dedič carskega imperializma in mima dejansko nič opraviti s socializmom kot takim, je neizogibna, čeprav še ni mogoče reči, kdaj bo do nje prišlo, in ta bi mogla ogroziti mir v Evropi, zato je važno, da se tudi ti problemi rešijo na miren način, začenši s tem, da dopusti sovjetski sistem z več svobode narodom in posameznikom ter da preneha s sistemi, kotso vtikanje kri tično usmerjenih intelektualcev v ječe, koncentracijska taborišča ali blaznice (najnovejša žrtev je, kot poročajo, zgodovinar Jakir), in kratenje pravice do izselitve sovjetskim Judom, da niti ne omenjamo »Brežnjeve doktrine« o zasedbi drugih držav »v zavarovanju socializma«.

Odmev tržaških volitev

Izidi občinskih volitev v Trstu so imeli širok odmev v italijanski javnosti. Dva vodilna italijanska dnevnika, in sicer milanski »Corriere della sera« ter torinska »Stampa« sta pred dnevi o njih obširno poročala in jih tudi zelo zanimivo komentirala. Za milanski dnevnik so volilni izidi dokaz, da je tržaško javno mnenje v veliki večini »že obratno« do mejnimi in ozemeljskimi vprašanji in da se je tudi v Trstu uveljavil duh Brandtove politike. V tej zvezi pa list ugotavlja, kako osemnajst let po podpisu Londonskega sporazuma noben italijanski ministrski predsednik še ni pokazal tolikšnega poguma kot zahodnonemški kancler, saj ni poskrbel, da bi italijanski parlament formalno potrdil Spomenico o soglasju, ki je dejansko določila novo mejo med Italijo in Jugoslavijo.

Ratifikacija Londonskega sporazuma bi po mnenju »Corriere della sera« bila danes sicer le gola formalnost, vendar to še ni zadostno opravičilo za nadaljnje odlašanje in nadaljnjo bojazen, kajti prav kancler Brandt je dokazal, da je s pogumno politiko mogoče pridobiti glasove volivcev, četudi je že vnaprej znano, da je ta politika izpostavljena določenemu tveganju.

Milanski dnevnik dalje ugotavlja, da je dosedanje pomanjkanje poguma italijanskih vlad celo v nasprotju z linijo italijanske diplomacije, ki je s svojim delovanjem vendarle opravila važno mednarodno vlogo, saj je ustvarila dobre odnose med sosednjima državama ob Jadranu, in sicer na enem vročih področij na svetu. »Corriere della sera«

(nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 10. decembra, ob: 8.00 Koledar, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.00 Sv. maša, 9.45 Glasba Tartinija, 11.15 Mladinski oder »Božič na divjem Zapadu«. Napisal Dušan Pertot. Prvi del. Režija: Lojzka Lombar, 12.00 Nabožna glasba, 12.15 Vera in naš čas, 12.30 Nepozabne melodije, 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30-15.45 Glasba po željah, 15.45 Popolnanski koncert, 16.30 Šport in glasba, 17.30 »Most pri Queensboru«. Radijska drama (Giorgio Pressburger), prevedla Neva Godnič, Izvedba SSG v Trstu. Režija: Giorgio Pressburger, 18.45 Glasbeni cocktail, 19.25 Kratka zgodovina italijanske popevke, 20.00 Šport, 20.30 Sedem dni v svetu, 20.45 Pratikla, slovenske viže in popevke, 22.00 Nedelja v športu, 22.10 Sodobna glasba, 22.40 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 11. decembra, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.40 Radio za šole (za srednje šole) »Ob 120. obletnici Mohorjeve družbe«, 12.00 Opoldne z vami, 13.30 Glasba po željah, 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Radio za šole (za srednje šole — ponovitev), 18.50 Klavirski koncerti, 19.10 Odvetnik za vsakogar, 19.20 Jazz, 20.00 Športna tribuna, 20.35 Slovenski razgledi - Tenorist Gašper Dermota in pianistka Gita Mally izvajata samospeve Davorina Jenka, Hrabroslava Volariča, Frana Gerbiča in Saša Šantla — Slovenski ansambli in zbori, 22.15 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 12. decembra, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Pratikla, slovenske viže in popevke, 12.50 Violinist Jean-Luc Ponty in pianist Peter Nero, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Komorni koncert, 19.10 Slovenski epi, 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba, 20.00 Šport, 20.35 Offenbach: Hoffmannove pripovedke, opera, V odmoru (21.15) Pogled za kulise (Dušan Pertot), 21.55 Melodije v polmraku, 22.05 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 13. decembra, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol) »Rišimo skupaj«, 12.00 Opoldne z vami, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol — ponovitev), 18.50 Tržaški baročni ansambel: flavtist Miloš Pahor, oboist Giovanni Sperandio, violončelist Nereo Gasperini, klavirčevalistka Dina Slama, 19.10 Higiena in zdravje, 19.20 Zbori in folklor, 20.00 Šport, 20.35 Simfonični koncert, V odmoru (21.20) Za vašo knjižno polico, 22.20 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 14. decembra, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Slovenski razgledi: tenorist Gašper Dermota in pianistka Gita Mally izvajata samospeve D. Jenka, H. Volariča, Fr. Gerbiča in S. Šantla — Slovenski ansambli in zbori, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Odmev Rossinijeve glasbe pri Slovencih, 19.10 Furlanija in Juljska krajina: Dve stoletji pozabljenih odnosov »Meje in smisel deželne zgodovine« (Elio Apih), 19.25 Za najmlajše: Pisani balončki, 20.00 Šport, 20.35 »Igra ljubezni in naključja«, Komedija, napisal Pierre de Marivaux, SSG, Režija: M. Uršič, 21.50 Skladbe davnih dob, 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 15. decembra, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol) »Zdaj pa zapojmo!«, 12.00 Opoldne z vami, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol — ponovitev), 18.50 Sodobni italijanski skladatelji, 19.10 Elio Bartolini: »Zaupanje ljudi«, 20.35 Delo in gospodarstvo, 20.50 Vokalno instrumentalni koncert, 21.35 V plesnem koraku, 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 16. decembra, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 13.30-15.45 Glasba po željah, 15.45 Avtoradio, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Orglar Lino Falilone, 18.45 Poker orkestr, 19.10 Družinski obzornik, 19.25 Revija zborovskega petja, 20.00 Šport, 20.50 »Vane in Pepa«, Napisal Ferdinand Ferluga, Režija: Jože Peterlin, 21.10 Zabavni orkester, 21.30 Vaše popevke, 22.30 Zabavna glasba

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Novi jugoslovanski zunanji minister

Te dni je predsednik zvezne jugoslovanske vlade Djemal Bijedič, po predhodnih posvetovanjih s predstavniki posameznih republik, predlagal za novega zunanjega ministra srbskega politika Miloša Miniča. Prejšnji zunanji minister Mirko Tepavac je meseca novembra kot znano, po ostrih Titovih kritikah namreč odstopil. Miloš Mnič se

je rodil leta 1914, član partije pa je postal leta 1936. Po vojni je opravljal več važnih funkcij, med drugim je bil javni tožilec republike Srbije, predsednik srbske vlade, podpredsednik zvezne vlade, beograjski župan itd.

Do sprememb v vodstvu Zveze komunistov jepred nedavnim prišlo tudi v Bosni in Hercegovini, kjer so kritizirali in sprejeli disciplinske ukrepe proti nekaterim vodilnim članom partije, tako Osmanu Karabegoviću in Avdu Humu. Oba sta že pred vojno opravljala važno vlogo v KP Jugoslavije; Osman Karabegović je po teh ukrepih sedaj izključen iz Zveze komunistov, Avdu Humu pa so izrekli opomin, z utemeljitvijo, da so bila njuna stališča, kot tudi nekaterih drugih funkcionarjev, v nasprotju s politikom centralnega komiteja in Zveze komunistov Jugoslavije.

—o—

JADRANSKI KOLEDAR V PRODAJI

Prihodnji teden bo v prodaji »Jadranski koledar 1973« s štirimi priloženimi knjigami Prešernove in Mohorjeve družbe ter Mladinske knjige, med njimi najnovejši Rebulov roman »Divji golob«. Kot vsako leto je tudi tokrat »Jadranski koledar« nekakšen almanah političnega, kulturnega in družbenega življenja Slovencev v Italiji, poleg tega vsebuje še ostalo tradicionalno koledarsko gradivo.

ODMEV TRŽAŠKIH VOLITEV
(Nadaljevanje s 1. strani)

končno omenja konferenco o evropski varnosti in sodelovanju, pri čemer pripominja, da bi njen najpomembnejši zaključek moral biti v slovesni proglastitvi načela nedotakljivosti obstoječih evropskih državnih meja. Tudi zaradi tega list poziva italijansko vlado naj s formalno ratifikacijo Londonskega sporazuma dokončno uredi svoje odnose z Jugoslavijo, saj to zahtevajo predvsem njene knisti in ker je to tudi pogoj za utrditev nadaljnjega prijateljstva med sosednima državama.

Torinska »Stampa« pa je objavila dolg razgovor s tržaškim županom Spaccinijem, ki je nekakšen prerez tržaškega političnega dogajanja v zadnjih dveh desetletjih, župan Spaccini poudarja predvsem prizadevanja, da bi se Trst rešil nacionalističnih spon, se odprl navzven in uredil odnose med obema narodnima skupinama, ki v njem živita.

Mihec in Jakec sprašujeta, ali nas nimajo za norca

— Si slišou, Mihec, de zdej so začeli mazat table tudi na Južnem Tirolskem? De so fašisti z belo farbo pokrili table, kamer je blo napisano nemško jemè od tisteh krajev?

— Sm slišou ja, Zdej be rad vedu, kej bojo rekli tisti Haimatdinsti na Koroškem, ke so uničili vse table ses slovenskimi jemeni.

— Boš vidu, de bojo rekli, de tu je krivica. Jn de bojo rekli, de tu ni neč za prglihat ses Koroško, koker je reku tudi Krajski.

— Se zna, de ni, po nieh pameti, neč za prglihat. Zatu ge na Tirolskem se godi krivica Nemcam, na Koroškem pa Slovencam. Sej tudi jest zastopem, de je razlika. Zatu ke če tebe udare aden po glavi, je drugače, ku če be udaru mene.

— Rajši nej tebe. Ma pestmo te reči jn deimo se raiše spounet, de glih te dni so pasali dve leti odkar so slovenski predstavniki poslali tisto pismo Colomboti jn ano leto pej odkar so bli pr njemi u avdijenci. Se spounesh?

— Kej se ne bom spounu! Ku de be blo danes. Se tudi spounem, de se ž nimi ni tou fotografirat jn taku so se slikali sami, nečko na cesti. Ma taku smo vsaj vidli, de so res bli u Rimi. Jn zdej je že pasalo ano leto. Kaku hitro teče čas!

— Prou res. Jn tabat jem je Colombo oblubu, de nas vlada neče asimilirat, de bojo počasi, anga na bot, nardili tudi kašne nove paragafe za nas, za naše šule jn vse sorte. Jn de je tista avdijenca ku ano izhodišče, za delat naprej.

— Videš, jn zdej je pej tu slabo, de izhodišče je blo, ma pole ni pršlo do izraza. Vse smo dobili: izhodišče, zagotovila, prfina nekšne komisije ma kej pomaga, ke pole ne pride do izraza.

— Ma moreš zastopet, de pole so razpestili parlament jn de so ble volitive. Jn kadar so volitive, se ustave svet, Nanka šule ni. Jn taku se ustave tudi tisto izhodišče jn zagotovila. Jn pole pride do tašnih falerjev, koker je tista stolica za italijanščino na slovenski šuli, ke se pole kregajo profesorji jn ravnateljji med sabo. Če be tista zagotovila pršla do izraza, vsega tega ne be blo.

— Prouzprov je use u temi, de be zagotovila pršla do izraza. Ma nečejo prit. Zdej be mogli pogruntat, kaku be nardili, de be vsa zagotovila pršla do izraza. Videš, smo zmiram tam.

— Ma sej kašni že začenjajo zastopet, de prouzaprou nečejo naredet neč. De nas — po domače povedano — jemajo za norca. Jn pestijo, de gre asimilacija naprej jn pravejo, de je nečejo. Jn taku nas je zmiram mejn jn pole, kadar nas ne bo več, nam bojo pej dali zakone. Tabat bo pršlo vse do izraza.

— Znaš kej rečem jest? De mi be mogli vselih praznavat te obletnice od resolucij jn avdijenc. Lahko be, postauno reč, vsako leto u tem cajfi nardili ano spominsko akademijo. U Kulturnem domi. Be biu an lep govor od izhodišča, pole be ble kašne recitacije od Prešerna jn pole na konci združeni zbori. Taku be lepu pršla do izraza naša potrpežljivost jn razumevanje za politično situacijo.

— Mihec, pr meni je zdej pršla do izraza volja, de be šli na an kvartin.

»Prijazna« voščila

Osrednji urad mednarodne policije (Interpol) je razposlal vsem podrejenim uradom posebno okrožnico o delovanju tajnih terorističnih zvez. V njem opozarja na posebne voščilne razglednice, pakete in voščilne karte za božične in novoletne praznike. Prirejane so na poseben način in se v določenem trenutku razletijo. Res, zelo prijazna voščila.

Eksplzivna pisma in bombne pošiljke so po mnenju mnogih policij iznajdba arabskih ali palestinskih teroristov. V resnici pa ni tako. Iznajditelj eksplozivnih poštnih ali pisemskih pošiljk je neki Šved, po imenu Martin Eckenberg. V začetku tega stoletja je živel v Londonu. Ukvarjal se je z različnimi uspešnimi izumi. Bil je izredno inteligenten in je iskal denar za izvedbo svojih izumov, tudi pisem, ki so se razletela pri odpiranju. Policija je imela Eckenberga na sumu tudi zaradi skrivnostne smrti njegovih prvih dveh žena. Aretirali so ga leta 1919. Predno pa so ga pripeljali na Švedsko, se je izumitelj v ječi usmrtil. Bil je že na pol blazen. Toda pri pregledu njegovih izumov se je pokazalo njegovo čudovito znanje v tehniki. Negov izum eksplozivnih pisem je bil celih 37 let popolnoma pozabljen.

V ČEM JE VZROK?

(Nadaljevanje s 1. strani)

nih stikih tudi druge, naj ne volijo kandidatov Slovenske skupnosti? Morda je kriva samo apatičnost ljudi in njihova vedno bolj mlačna narodna zavednost? Ali premalo politične propagande in obveščanja?

Eden izmed vzrokov je gotovo ta, da ima Slovenska skupnost premalo izdelan konkreten program glede občinske uprave. »Slovenec, voli Slovensko skupnost!« itd. kot program ni dovolj. Drugi vzrok, ki ga bo vsaka anketa na terenu gotovo ugotovila, je nedvomno prešibak stik med vodstvom Slovenske skupnosti in našimi ljudmi kjerkoli. Ta stik bi moral biti takorekoč vsakdanji. Tretji vzrok je verjetno v tem, da je v vodstvu premalo delavcev, kmetov, obrtnikov in drugih ljudi, ki bi predstavljali najširše sloje med našo manjšino. In četrti vzrok je v pomanjkanju širših ljudskih organizacij pod krovom Slovenske skupnosti, npr. socialne organizacije, ki bi se brigala za naše socialno in narodnostno ogrožene ljudi, kakšne široke organizacije za prosti čas, npr. kakšna zveza folklornih skupin, kakšna masovna športna organizacija, mladinska zveza, ki bi zajela tisoče naše mladine in ne samo nekaj desetih študirajoče mladine; ekonomske organizacije in ustanove, ki bi pomagale našim ljudem, kolikor se da, čeprav samo s posredovanjem na raznih uradih itd. Tako pa je organizacija Slovenske skupnosti vse preveč krhka in ohlapna, da se ji izmuznejo tisoči in morda desetisoči ljudi, katerih mesto bi moralo biti v samostojni slovenski politični organizaciji. Stevilčna boč, to je število glasov, je še vedno glavno merilo politične in biološke moči naše manjšine, saj v drugih strankah je slovenstvo vedno podrejeno strankarskim interesom in lahko pride do izraza samo, kolikor se krije z njimi.

Menimo, da je nujno, da se o tem v Slovenski skupnosti iskreno in temeljito pogovorimo, če nočemo, da bomo šli nazaj na mesto naprej.

M. B.

Dne 3. septembra 1947 je bil poslan prvi ovoj, naslovljen na nekega častnika britanske varnostne službe, ki pa je eksplodiral na poštnem uradu v Londonu. Od tedaj so teroristične skupine izpopolnile eksplozivna pisma do sedanje stopnje, ko jih ni mogoče več ločiti od navadnih pisem in razglednic ter novoletnih voščilnic.

—o—

BARVNA TELEVIZIJA TUDI NA KITAJSKEM?

Pred kratkim je obiskala Zvezno republiko Nemčijo delegacija iz Ljudske republike Kitajske, ki je imela posebno nalogo, in sicer preučitev sistema barvne televizije PAL, kot ga je razvilo podjetje AEG - Telefunken. Devetčlanska kitajska skupina je istočasno vrnila obisk nemškemu strokovnjaku, med njimi direktorju odseka za konstrukcije podjetja Telefunken profesorju Walterju Bruchu. Delegacija, ki jo je vodil direktor pekinške televizije, si je ogledala znanstveno - raziskovalne, konstrukcijske in proizvodne oddelke koncerna AEG v več nemških mestih. Program obiska je poleg tega obsegal še obiske nekaterih radiotelevizijskih postaj, elektroindustrijskih podjetij in seznanitev s tehnično ureditvijo telekomunikacij nemške zvezne pošte.

V SV. KRIŽU SO OBHAJALI 50-LETNICO DRUŠTVA »VESNA«

V soboto in nedeljo so v Sv. Križu pri Trstu obhajali častiljiv jubilej, in sicer 50-letnico domačega prosvetnega društva »Vesna«. Prvi dan praznovanja je bil namenjen nastopom gostov iz Trbovelj, iz kraja, s katerim Križani že dolgo časa gojijo prijateljske stike in s tem izpričujejo pripadnost enotnemu slovenskemu kulturnemu prostoru. Glavna slovesnost pa je bila v nedeljo, 3. decembra popoldne. V domači prosvetni dvorani so na prireditvi nastopali izključno domačini, še pred samim kulturnim sporedom pa so udeleženci proslave poslušali slavnostne nagovore in pozdrave predstavnikov nekaterih prosvetnih društev. Govorila sta med drugim sedanji predsednik prosvetnega društva »Vesna« Boris Košuta in nekdanji predsednik ter zaslužni kulturno-prosvetni delavec domačin Viktor Bogatec. Kulturni program so izvajali domača mladinska godba na pihalu, učenci šole Glasbene matice iz Trsta, pevski zbor društva

Kulturni krožek »Devin-Stivan« priredi v soboto, 9. t.m., v župnijski dvorani v Devinu kulturni večer, na katerem bo dr. Tone Požar iz Vipave predaval o svojem potovanju

PO SOVJETSKI ZVEZI

Predavanje bodo obogatili barvni diapozitivi. Večer bo dopolnil nastop pevskega zbor »Fantje izpod Grmade«. Začetek kulturne prireditve je ob 20. uri.

»Vesna« pa je zapel več ljudskih in umetnih pesmi. Na koncu je nastopila še dramska skupina iz Križa, ki je zaigrala dramo N. Šinkiča v dveh slikah »Skrivnostna skrinjica«.

S TRŽAŠKEGA

USPEŠNO DELOVANJE ZDRUŽENJA STARŠEV

Na občnem zboru Zdrženja staršev otrok osnovne šole »Oton Župančič« in otroškega vrtca pri Sv. Ivanu ter prijateljev mladine je bilo pretekli četrtek iz predsednikovega poročila razvidno pestro in zahtevno delo, ki ga je združenje opravilo v preteklem letu. Največji uspeh je bila postavitve kamnatega spomenika pesniku Župančiču v šolski veži; po njem je šola dobila ime. Zdrženje pa ima namen, kot je dejal v svojem poročilu predsednik dr. Mljač, da okrepi svojo dejavnost v povezavi z drugimi sorodnimi združenji.

Novi odbor, ki so ga prisotni starši izvolili, pa je takole sestavljen: dr. Franc Mljač, učiteljica Hedvika Kandut, dr. Jurko Slokar, Niko Škamperle, Milica Čok, sestra Marija, Anton Korsič, prof. Marjan Bajc in Vilma Zoch.

TRŽAŠKI OBISK PRI SLOVENSKI MLADINI NA KOROŠKEM

Skupina dijakov slovenskega učiteljskega »Anton Martin Slomšek« v Trstu, katerim se je pridružilo še nekaj dijakov z drugih učnih zavodov, je prejšnjo soboto na lastno pobudo v spremstvu profesorjev Anke Prinčič in Borisa Pahorja z avtobusom obiskala slovensko dijaško mladino v Celovcu. V slovenskem dijaškem domu so se sestali s skupino dijakov slovenske gimnazije v Celovcu in s pisateljem prof. Jankom Messnerjem. Pogovorili so se o položaju slovenske mladine in slovenske manjšine na Koroškem in so bili prijazno sprejeti od ravnatelja in profesorjev.

Dijaki iz Trsta so si nato še na lastno pest ogledali Celovec, zanesli malo žive slovenske govornice v javne lokale in se na noč srečno vrnili v Trst. Kot nalašč je vladalo prav tisti dan prav lepo sončno vreme. F. M.

CANKARJEVA DRAMA SPET ENKRAT V TRSTU

Zvedeli smo, da bo 16. in 17. decembra gostovalo na Tržaškem Prešernovo gledališče iz Kranja s Cankarjevo dramo »Za narodov blagor«. Tako bomo po daljšem času spet lahko gledali na odru klasika slovenske odrske besede.

Kot smo obveščeni, bo predstava v soboto, 16. decembra v Finžgarjevem domu na Opčinah, nedeljska predstava pa v Marijinem domu v ulici Risorta 3 v Trstu.

Gledališče bo gost Slovenske prosvete. Predstavo, ki je doživela pred mesecem lep uspeh na Goriškem, bomo lahko zdaj videli tudi v Trstu. Predvsem pa poslušali pojoči Cankarjev jezik.

SLIKAR CESAR RAZSTAVLJA V TRSTU

V ponedeljek, 11. t.m. bodo v prostorih galerije »Barisi« v Trstu, ulica Rossetti 8, odprli razstavo tržaškega slikarja Jožeta Cesarja. Razstava bo odprta do 24. decembra.

—o—

GLASBENA MATICA — TRST

Sezona 1972-1973

ČETRTI ABONMAJSKI KONCERT

V petek, 15. decembra 1972, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

DUBRAVKA TOMŠIČ

klavirski recital

Skladatelji: Scarlatti, Beethoven, Chopin, Liszt

Razgovor z Rafkom Dolharjem

Casnikar Saša Rudolf nam je v poročilih po tržaškem radiu komentiral, da si s preferenčnimi glasovi »premočno« zmagal. Volivci so Ti na tak način izrazili izredno zaupanje po šestih letih dela na občini. Kako doživljaš ta svoj osebni uspeh in kaj bi, poleg zahvale, še rad povedal volivcem?

Vedno sem bil prepričan, da mora resno delo prej ali slej roditi svoje sadove, posebno ob lojalnem sodelovanju vseh partnerjev. Vseeno pa sem bil prijetno presenečen ob tolikšnem številu preferenčnih glasov. Človek ima namreč občutek, da ljudje ne spremljajo v zadostni meri našega dela v prid vse narodne skupnosti. Posebno odbornik, ki se v občinskem svetu oglašuje le takrat, kadar gre za zadeve njegovega resorja, ima malo priložnosti, da bi povedal svoje mnenje o delovanju celotne uprave. Preferenčni glasovi so dokazali, da ljudje spremljajo delo, čeprav je anonimno in skoraj brez odmeva, ker gre pri njem v glavnem za neštete, vsakdanje drobne intervencije. Seveda sem našim volivcem hvaležen za izkazano zaupanje, ki me obenem še bolj obvezuje za bodoče politično in upravno delo.

Slovenska skupnost je na teh občinskih volitvah rahlo nazadovala. Katoliški glas meni, da so temu krivi predvsem mladi volivci, čem da imajo premalo narodne zavesti. Če upoštevamo, da se narodna zavest ne kaže samo pri glasovih, oddanih za to ali ono stranko, ali misliš, da so zmanjkali prav klasovi novih volivcev?

Mislim, da je problem rahlega osipa glasov za Slovensko skupnost potreben globlje analize, ki je sedaj še ne zmorem, ker nimam za to vseh potrebnih podatkov. Nobenega dvoma pa ni, da gre ta pojav pripisati nekaterim dejstvom, predvsem nedavnim parlamentarnim volitvah, na katerih Slov. skupnost ni nastopila. Tedaj so naši volivci oddali svoje glasove za vsaj štiri stranke, ki so se zanje izrecno potegovale. KPI se je na primer tedaj obračala na katoliške volivce in se je tudi pri zadnjih občinskih volitvah z osebno propagando, predvsem po podeželju, trudila, da bi v občinskem merilu ohranila glasove, ki so bili prej oddani poslancu Škerku. Mislim, da se je tako KPI kot nekaterim drugim strankam to v neki meri posrečilo, kar bo treba upoštevati pri bodočih parlamentarnih volitvah.

Glede novih glasov pa sem prepričan, da Slov. skupnost zaradi pomanjkanja organizacijskega tiskovnega in propagandnega aparata le s težavo in torej slučajno pridobi kadimi kot med starejšimi. Seveda bo Slov. kega novega volivca, in sicer tako med mlaskupnost v bodoče najtežje občutila pomanjkanje političnega dela med mladino, kar bi v rednih razmerah moralo biti najpomembnejše.

Prav s preferenčnimi glasovi so slovenski volivci pokazali izredno zrelost. Kaj meniš, da so hoteli vodstvu Slov. skupnosti povedati tisti glasovi, ki so ji tokrat zmanjkali?

S preferenčnimi glasovi so slovenski volivci nedvomno pokazali veliko zrelost, saj lahko računamo, da je skoraj polovica naših volivcev oddala tudi preferenčni glas, kar je morda največji odstotek med vsemi strankami sploh. Glasovi, ki so zmanjšali, pa so

mojem niso hoteli nič povedati. Prepričan sem, da so glasovi, ki so bili zavestno oddani kakšni drugi stranki, posledica neugodnih okoliščin, za Slov. skupnost, kot sem že prej omenil.

Nespametno bi bilo, da bi kaka stranka spregledala voljo svojih volivcev, Slov. skupnost pa mora biti zaradi svojega raznolikega jedra za to še prav posebno pozorna. Kako misliš, da bo celoten rezultat zadnjih volitev vplival na njeno prihodnjo usmerjenost in delo?

Ne morem prerokovati, kako bo. Lahko samo izrazim željo, da bi izid volitev vendarle vplival na bodoče delo Slov. skupnosti. Osebnostno si namreč želim večje angažiranosti somišljenikov Slov. skupnosti pri njenem vsakdanjem političnem in organizacijskem delu. Vemo tudi, da imajo skoraj vse stranke posredne ali neposredne finančne vire, ki jim omogočajo poglobljeno propagandno in organizacijsko delo. Mislim, da bomo morali v bodoče še bolj trkati na vrata naših somišljenikov, da bodo tudi finančno podprli naše delo, kajti danes ni mogoče več politično-propagandnega dela improvizirati. Pomislimo le, da je Slov. skupnost edina politična organizacija na Tržaškem, ki nima niti občasnega političnega glasila.

Nismo še prav sklenili enih volitev in že nam misel uhaja na prihodnjo pomlad, ko bomo glasovali za novi deželni svet. Da bo Slov. skupnost ohranila v Trstu in Gorici svojih 10.000 glasov, bo potreben skupen napor vseh skupin, ki stalno ali občasno sodelujejo v njej. Na kaj bi morali še prav posebno paziti, da ne bi tudi tam prišlo do padca glasov?

Mislim, da je že iz povedanega razvidno, kaj bo treba ukreniti. Delo pa bo potrebno razširiti na območje vse dežele, kar zahteva, že zaradi teritorialne razsežnosti, še večje organizacijske posege. Gotovo pa je, da ni

časa za dolgo premišljevanje. Stvarnim analizam morajo takoj slediti ukrepi. Pri organizacijskem delu pa bo treba krepko zavihati rokave, in to v čimvečjem številu.

ZANIMIVA POBUDA V DEVINU

V zadnjih dneh smo opazili po naših cestah več avtomobilov, ki imajo na vidnem mestu nalepljeno okusno izdelano značko Devina. Nalepka ima podolgovato obliko in v štirikarbnem plastificiranem tisku prikazuje obris devinskega gradu na skalah nad morjem z jadrnico in galebom. Ob sliki pa je dvojezičen napis DUINO (Trieste) - DEVIN (Trst).

Pripomniti je treba, da so se razne ustanove po mnogih krajih v Italiji odločile za podobno pobudo, le na Tržaškem se za to ni še nihče zanimal. Zato je tem bolj razveseljivo, da se je za zamisel ogrel prav Kulturni krožek Devin - Štivan in dal izdelati lepe avtomobilske nalepke. Nova značka tako opozarja na lepote tega našega obmorskega kraja, istočasno pa opozarja na neovrgljivo dejstvo, da tudi na tem delu tržaške obale živijo Slovenci.

Sliko devinskega gradu je izdelal slikar Herman Vrečko.

Mislimo, da bi bilo prav, če bi tudi druga društva posnemala zamisel devinskih prosvetnih delavcev in tako opozorila javnost na lepote svojih krajev in na njihov etnični sestav.

DALMATINSKI SLIKAR V TRŽAŠKI KNJIGARNI

V Tržaški knjigarni v ulici sv. Frančiška v Trstu razstavlja dalmatinski slikar in kipar CIRIL MEHANOVIČ. Njegova olja na platnu in steklu si obiskovalci lahko ogledajo do konca meseca decembra.

NUJNO OBVESTILO NEPOSREDNIM OBDELOVALCEM

Zveza neposrednih obdelovalcev v Trstu obvešča vse neposredne obdelovalce na Tržaškem, ki imajo svoj telefon, naj se čimprej javijo v njenih uradih v ulici Roma 20 in prinesejo zadnjo plačilnico (boletta) telefonske družbe SIP. Uradi so odprti vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Miklavževanje v Nabrežini in v Devinu

V torek je naše otroke v prostorih p.d. »Igo Gruden« obiskal sv. Miklavž. V nabito polni dvorani so malčki burno pozdravili prijaznega svetnika, ki je v spremstvu angela in hudička prišel obdariti vse pridne otroke. Miklavž je po kratkem pozdravnem nagovoru začel z obdarovanjem, posebej pa je nekatere malčke spraševal, če so jezili starše in če so pridno hodili v šolo. Vmes je marsikateri otrok pogumno pokazal svoje znanje svetniku in tudi občinstvu. Slišali smo več lepih pesmi in smo z zadovoljstvom ugotovili, kako koristno je delovanje otroškega pevskega zbora Glasbene matice, ki ga vodi domačin prof. Radovič, in že pri najmlajših vzbuja ljubezen do naše lepe pesmi.

Posebej moramo omeniti prizadevanje domačega društva, ki vsako leto skrbi za ohranitev te lepe tradicije. Z druge strani bi si želeli nekoliko več sodelovanja šolskih forumov, ki vse preveč stojijo ob strani katerekoli prosvetne pobude v naši občini.

—o—

V nedeljo, 3. t.m. je tudi Devin obiskal Miklavž, ki se je letos pripeljal z ogromno vrečo, polno daril na sankah, skupno s svo-

jim spremstvom: angelčkom ter hudičem, in so vsi naredili zelo močan vtis na malčke iz Devina, Štivanja in Medje vasi. Zelo pozitivno dejstvo je, da se je število obdarovancev v primerjavi z lanskim letom zelo povečalo, tako da je bila župnijska dvorana napolnjena do zadnjega kotička.

Miklavž je pred obdarovanjem na zelo simpatičen način vsakega posebej izprašal o šolskih uspehih, o vedenju itd. Občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo raznim izvajanjem, posebno pa je pritegnil pozornost nastop učencev harmonikarskega tečaja Glasbene Matice, ki komaj dober mesec deluje prav v prostorih župnijske dvorane v Devinu. Med prireditvijo sta gojenki Glasbene Matice Irena Tavčar in Marija Breclj zaigrali na harmoniko oziroma na klavir nekaj priložnostnih skladb.

Številni udeleženci so veselo razpoloženi zapustili dvorano in izrazili hkrati svojo hvaležnost kulturnemu krožku »Devin-Štivan«, ki je tudi s to prikupno prireditvijo pokazal svojo življenjskost ter poslušal za potrebe naših najmlajših.

L. K.

PISMA UREDNIŠTVU

Prejeli smo sledeče pismo naših bravcev:

Pritožiti se moramo zaradi mestnih avtobusnih prevozov, ki povzročajo zlasti starejšim meščanom in materam z otroki v naročju prav resne težave. Marsikateri sofer avtobusa nima niti trenutka potrpljenja, ko vstopajo potniki v voz. Vrata zapre prehitro in pripre kako suktnjo ali krilo ali pa pusti malega otroka še pod stopnico. Med vožnjo pa, posebno od južne postaje do Travnika, vozijo tako sunkovito, da ni mogoče obstati, in kakla starejša oseba tudi klecne na tla.

Doslej še ni bilo v tem oziru kakih nesreč, toda vprašamo, ali je res potrebno, da mora prejeti žrtev, potem se še poskrbi za varstvo?

Upravo mestnih avtobusov prosimo, da bi bolj točno uredila odhod mestnih avtobusov pri večernih vlakih.

Priobčujemo gornje pritožbe, ki smo jih slišali tudi od drugih strani. Naslavljamo jih na mestno upravo, prepričani, da bo odpravila pomanjkljivosti.

UREDNIŠTVO

Rupa - Peč

»POD FARNIM ZVONOM«

V naših dveh sosednih vaseh, obeh enotnih, a v vsaki po svoje slikoviti, teče življenje precej enakomerno dalje. Sem ter tja pa se le dogodi kaj posebnega ali kaj takega, kar pokaže naše kraje in ljudi v njihovi pristni in naravni podobi. V takih trenutkih se zbudijo sosedje in si pomanejo roke, češ, glejte nas, taki smo v resnici.

To se je zgodilo tudi pred dnevi, ko smo imeli možnost poslušati posrečeno radijsko oddajo »Pod farnim zvonom Rupe - Peči«.

Oddaja je bila pred nekaj dnevi na sporedu slovenske tržaške radijske postaje. Slišali smo o nekdanjih težkih, v marsikaterem oziru pa tudi srečnejših časih naših prednikov. Težko so delali, pa jih je že najmanjše dobro osrečilo. Tudi v tem bi morali biti naši predniki vzgled sedanjim rodovom. Delo in življenje naših dedov in očetov pod farnim zvonom je ohranilo našo domačo pristnost. Moramo jo tudi mi! In prav to je hotela pokazati radijska oddaja iz naših dveh vasi.

OBVESTILO

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici sporoča, da bo v torek dne 12. decembra ob 18. uri roditeljski sestanek, in sicer v šoli, ulica Randaccio 10. Vljudno so vabljeni starši

Letošnje andrejevanje v Gorici

Starodavni goriški sejem ob svetem Andreju se že od zadnje vojne dalje niti od daleč ne more več primerjati z živahnimi in razgibanimi zabavnimi in trgovskimi sejmi, ki so v nekdanjih časih trajali po ves teden in so privabili v Gorico na tisoče in tisoče ljudi od Bovca do Devina, pa od Sežane in še od daleč z onstran Krmina. Vse se je zabavalo, prodajalo in kupovalo. Sklepalji so dobre kupčije, trdna poznanstva in celo ženitnine. Res, vedno »sejm bil je živ«. Od vse nekdanje živahnosti je ostal le še spomin pri starejših. Mlajšemu rodu se pa še sedanja zabavišča zde nekam preotročja.

K letošnjemu slabemu andrejevanju je pripomoglo tudi deževno vreme. Zato ni prišla na letošnji Andrejev sejem niti polovica toliko obiskovalcev kot lani. Tudi sejmarjev in stoinic je bilo veliko manj. Nekoliko so privlačevale razstave znamk in denarja ter vina s pokuševališčem. Pa še tu je odbijala cena, sto lir za mali kozarec. O kakovosti pa naj govorijo pivci. Svojo zanimivost je imela razstava poljedelskih strojev. Kakih posebnosti pa tudi tu ni bilo, kakor sploh ne pri razstavljenem sejmarskem blagu. Ljudje, in to popolnoma upravičeno, ne kupujejo več pri kričavih sejmarskih kramarjih. Saj dobe boljše blago kar v sosednih trgovinah in še ceneje.

»MISEL« — GLASILO GORIŠKIH DIJAKOV

Dijaki slovenskega klasičnega liceja in gimnazije v Gorici so letos že v začetku leta pokazali določeno samostojno ustvarjanje. Izdali so četrto številko tretjega letnika svojega glasila, ki nosi ime »Misel«. Litografirani zvezek štiriindvajsetih strani se lepo predstavlja tudi po zunanji obliki.

Prvi članek je iz profesorjevega peresa ter diha humanistično zavest in zadostno zrelost. Prav tak je tudi literarni del. V prozi se odlikuje spis »Strahovi« z razmišljanjem, kdo bo še znal živeti in umreti na tej naši zemlji.

Iz raznih prispevkov (največ, morda preveč »Marijanovih«) zveemo tudi za drobce iz življenja naših višješolcev.

Želimo jim, da bi uspevali na začetni poti.

Manjši obisk na sejmu je tudi posledica naraščajoče gospodarske krize in naraščanja cen. Se premalo se zavedamo, da povprečnemu potrošniku že primanjkujejo dohodki in po domače rečeno: denar.

Tudi mestna in turistična uprava bi se morali lotiti kakih novih prijemov, da bi goriško andrejevanje ne zginilo in bi od nje ostal le častitljiv spomenik — samo steber svetega Ignacija sredi Travnika.

—o—

ŠOLSKA STAVKA

Dne 6. in 7. decembra se je vse šolsko osebje udeležilo napovedane stavke, ki so jo napovedali ustrezni šolski sindikati. Udeležili so se stavke skoro v celoti tudi slovenski profesorji in učitelji na Tržaškem in Goriškem, tudi vsi en dan.

Šolniki stavkajo v prvi vrsti za točno ureditev njihovih karier, pokojnin in pravnega ter gospodarskega staleža, za pravico do svobode pouka, da odprave tako imenovanih kvalifikacijskih ocen, nadalje, da se sprejmejo v redni stalež vsi, ki so opravili habilitacijske izpite. Za šolarje pa naj se vpelje kot najvišje število za razred petindvajset učencev. Za vse učence naj velja brezplačna preskrba z učbeniki in brezplačen prevoz v šolo.

Slovenski šolniki in šole na Goriškem imajo še svoje posebne potrebe in zahteve. Zato je slovenski goriški sindikat sklenil, naj njegovi člani stavkajo v sredo, en dan pa se prihrani za stavko s posebnimi zahtevami za slovenske goriške šole.

KORISTEN PRAVNI PRIROČNIK

Nekdanji goriški odvetnik in znani kulturni delavec dr. Stojan Brajša je izdal v Gorici pravniško knjigo z naslovom »Oporoka - Menica - Zemljiška knjiga«.

Pisatelj podaja v sočnem jeziku in razumljivem slogu potrebne nauke iz treh poglavij, navedenih že v naslovu. Lična knjižica obsega 140 strani in je za ceno 800 lir naprodaj v slovenskih knjigarnah v Gorici in Trstu.

—o—

Dramski odsek P.D. »ŠTANDREŽ« bo uprizoril v svetoivanskem Marijinem domu v Trstu v nedeljo, 10. dec. ob 17. uri pravljico veseloigro v dveh dejanjih

HODL DE BODL ali DVE VEDRI VODE

Režija: A. Pregarc. Vljudno vabljeni!

—o—

Stalno slovensko gledališče v Trstu - Slovenska prosvetna zveza v Gorici in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici, v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice prirejajo

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

Josip Jurčič - Ivan Rob

DESETI BRAT

Priredba: A. Inkret - A. Stojan, režija: Andrej Stojan, scena: Vladimir Rijavec, kostumi: Milena Kumar, glasbena oprema Ivan Mignozzi.

V nedeljo, 10. t.m. ob 16. in 20.30 v Prosvetnih dvorani, Korzo Verdi 13, v GORICI - v ponedeljek, 11.t.m. ob 20.30 v Župnijski dvorani v ŠTANDREŽU, v sredo, 13. t.m. ob 20.30 v Kulturnem domu v SOVODNJAHO - v četrtek, 14.t.m. ob 20.30 v Župnijski dvorani v ŠTEVERJANU - v nedeljo, 17. t.m. ob 17. uri v Župnijski dvorani v DOBERDOBU.

ŠPORT

Miličeva je spet zaigrala odlično

NAMIZNI TENIS - POZIVNI TURNIR NAJBOLJŠIH V VERONI

V soboto in nedeljo se je v Veroni odvijal pozivni turnir, na katerem so se pomerili najboljši mladinci in mladinke Italije za izbiro kandidatov državne reprezentance. Barve zamejskega namiznega tenisa so tokrat množično branile zastopnice Krase Miličeva, Vesnaverjeva in Rebulova. Miličeva je po odlični igri, ki jo je pokazala pred tednom proti Švici, tudi tokrat zaigrala odlično in pustila za sabo vse najboljše državne igralke. V finalu je premagala z 2:1 Marconejevo in si tako skoro zagotovila mesto v državni reprezentanci.

Vesnaverjevo in Rebulovo je odpravila prav Marconejeva, vendar pa sta ti dve mlajši Kraševki dokazali, da sta v zadnjem času napravili velik korak naprej. Naj ob koncu omenimo, da je turnir služil našim predstavnicam tudi za odličan trening

za sobotno in nedeljsko tekmovanje v ženski ligi, kjer se bodo v izločilni skupini naše predstavnice srečale s tekmovalkami Cagliarija, Rima in Grossetta. Ta izredno naporna in važna srečanja bodo v Firencah.

ODBOJKA - ŽENSKA B LIGA

Preobrat v drugem setu

BOR-BREG 3-1 (5:15, 15:3, 15:4, 15:11)

V letošnji najslabši tekmi so Borovke premagale Brežanke in tako ohranile vodstvo v svoji skupini skupno z ekipo Lovable. Poudariti pa moramo, da s tako igro, kot smo jo videli v soboto na stadionu 1. maja, naša dekleta ne morejo uspati na zmago v svoji skupini, kaj šele na napredovanje. Zavedati pa se tudi moramo, da je bil to letošnji prvi derbi, kjer po navadi ni mogoča nika prognoza. To so potrdile tudi Brežanke, ki so

(Dalje na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

O domači dramski novosti

Ko smo gledali krstno predstavo Benedetičeve drame »Pravila igre«, smo čutili, da jo je avtor pisal prizadeto in z željo, da bi izkričal vse gorje, ki se je nabralo v njem in v naših ljudeh v desetletjih vse do današnjega časa. Z bolečino in razočaranjem, z grenkobo, včasih s sarkazmom se dotika avtor preteklosti in sedanjosti.

Benedetič govori v tem dramskem tekstu o vsem, od socialne stiske proletariziranega kmeta do mladine, ki beži z zemlje v mesto v lažnejše življenje; ne ceni zaklada, ki ga predstavlja zemlja in ne ceni in ne spoštuje prednikov, ki jih je ohranjala prav navezanost na zemljo in dom. Benedetič vpleta v tekst prekupčevalce zemlje in izkoriščevalce, ki se pripode na deželo, dotika se žalostne preteklosti naših ljudi od rižarne do izgnanstva, pa se spet postavi ob današnjih priganjajih, ki pa so v preteklosti sodelovali pri uničevanju v krematorijskih pečeh. Iz vse te žalostne epopeje odseva Benedetičeva bolečina in razočaranje.

To je bil boleč večer naše usode. V lepi pesniški besedi je avtor razgrnil pred svoje ljudi to preteklost tako, da so kaki vulgarni izrazi kar motili ubranost in vzvišenost besedila. Ostal je občutek, da smo poslušali pesem bolečine in grenkobe. Občutek smo imeli, da nismo videli drame. Nanižani so bili drobci bolečine in usode, a vse to ni raslo in zraslo v neko dejanje in protidejanje, ni bilo čutiti spopada nosilcev različnih idej, čeprav so svoje ideje vsak zase izpovedovali, lahko bi rekli — peli. Ves večer je sestavljen iz fragmentov, ki pa so med seboj premalo povezani, premalo utemeljeni drug v drugega in premalo organsko rastejo in izhajajo drug iz drugega.

Iz tega gradiva bi moral zdaj nekdo napisati dramo z začetkom in koncem. V današnji dramaturgiji ne čakamo kake klasične zakonitosti dramske zgradbe, čakamo pa spopad dveh sil ali dveh idej. Nosilec domačnosti in predanosti zemlji je tu proletarizirani kmet, ki se upira in oklepa svojega, a njegova rast je prekratka in pot do njegovega konca, ko ga vidimo obešenega, premalo utemeljena, vse je bilo mekše za pozoriščem. Njegov sin Stojan je premalo izdelan in izoblikovan, da bi slutili v njem, da zadosti ceni očetov svet, in je premalo poglobljeno njegovo maščevanje, ko zadavi prekupčevalca z zemljo. Še manj pa gledalec verjame, da bo poslej on nosilec očetove ideje. Nejasno so izoblikovane tudi druge osebe, tako na primer Vzgojitelj, Finančnik, Igralka; bolj čuti in razume gledalec misel v Ester, v Gospodu »Z« in v aktivnem upokojenju. Avtor nekaterim osebam ni dal imen in je tako ostal v sferi simbolov. Lahko bi kdo temu dramskemu tekstu očital vitimizem in bi rekel, da je v njem premalo ali nič nakazan kak izhod iz vse te stiske. Oče se obesi, sin zadavi advokata in kakšno odrešilno idejo prinaša zdaj ta mladi človek nam in našemu narodu? Ujeti smo v kletke industrijskega ritma, gospod X je odšel, kaj bodo naredili vsi drugi, ki smo jih gledali ves večer? Kje je pot iz te bolečine, ki jo je avtor tako prizadeto izpel?

Ves večer smo zavzeto spremljali predstavo. Iz veselja, da poslušamo domačo besedo in domačega avtorja, in v pričakovanju novega razodetja. V estetsko urejen prostor, ki ga je zamislil Sveta Jovanovič, je režiser Andrej Hieng razporedil igro in jo do zadnjih podrobnosti in odtenkov razvil pred gledalci. Avtorjevo misel je na mnogih mestih poudaril z izredno drastičnimi glasbenimi vlož-

ki, ki mu jih je napisal Marijan Vodopivec. Ker ni imel dramske rasti dejanja, je naslonil napetost na medsebojne spopade oseb in ustvaril z zelo dobro in skrbno igro glavnih igralcev in z ritmom, ki ga je skrbno razporedil tako, da je postala pred nami sicer pesniška pripoved, vendar pa dramsko igralsko stopnjevana pripoved. Hieng je dal tako predstavi res zelo ubrano in lepo podobo.

Lepo grajen lik očeta je ustvaril Joško Lukeš, ker je tudi imel v tekstu osnovo zanj. Na njem slovi tudi prepričljivost in neprepričljivost celotne igre. Se pravi, da je zasluga Lukeševe dobre igre, da je delo steklo, čeprav avtor ni dal tej osebi nobene možnosti razpona: iz potrnosti in zadržanosti v začetku ga vodi misel k vrvi. Več razsežnosti je dal avtor materi; Leli Nakrstova je tako oblikovala najlepšo porobo večera, mater, vso zavzeto, polno dramatičnih izrazov in lirične miline. Stojan Livija Bogatca je mladostna podoba fanta, nedoslednega, ki sicer nima kakega večjega oznanila, ker mu ga avtor ni dal, a tiste prelome in spremembe, ki so mu bili nakazani, dobro izpelje. Mojca igra Bogdana Bratuževa. Ustvarila je nov lik mestnega dekleta, ki v celoti prepriča. Advokat Staneta Starešiniča je oster, malo poudarjen tip človeka, kakršnega je verjetno hotel avtor, a je že v tej podobi sami ustvarjena odklonilna poteza. Silvijku Kobalu kot Vzgojitelju, Zlati Rodoškovi kot njegovi ženi, Lidiji Kozlovičevi kot Ester, Adrijanu Rustji kot Finančniku, ni dal avtor kakih velikih možnosti igralske izpovedi. Neizrazite so po besedilu, zato so tudi liki nekoliko medli. Mira Sarđočeva je oblikovala osamljeno žensko — igralko z vsemi tistimi izkušenimi izrazi, kot jih pri njej že poznamo, in zdi se kar škoda, da nekako stalno oblikuje enake podobe. Nevarnost je, da bo kdaj, ko bo potrebno, težko našla izhod iz te poti. Zelo sugestivno in prepričljivo, mirno in brez zunanjih učinkov in pripomočkov pa igra Anton Petje Gospoda X. Dobro je izoblikovan Upokojenec Alojza Miliča in aktivni upokojenec Staneta Raztresena.

Taka je tedaj predstava letošnje slovenske novosti na našem odru. Mislim, da jo je občinstvo poslušalo z zanimanjem, žal pa, da ne prinaša kakega novega dramskega sporočila in se zato spra-

šujemo, ali ni nujno, da bi iskali pot iz začaranega kroga avtorjev, ki so najbližje gledališki hiši, ven v širino? Morda jih bomo našli. Če pa ne, bi pa morda počakali, da bi nam dozorela bolj dramsko zreła dela.

Jože Peterlin

IZŠLE SO KNJIGE CELJSKE MOHORJEVE DRUŽBE ZA LETO 1973

Izšle so knjige redne letne knjižne zbirke celjske Mohorjeve družbe za leto 1973. Na prvem mestu naj omenimo tradicionalni »Mohorjev kalendar«, ki med drugim prinaša zapis ob 70-letnici rojstva prof. Rada Bednarika, med umrlimi pa se spominja tudi bivšega tržaškega škofa msgr. Fogarja in dr. Jakoba Ukmarija. V zbirki je dalje izšel »Jezusov evangelij« z uvodom, opombami, barvnimi ilustracijami in zemljevidi. V 123. zvezek »Slovenskih večernic« je uvrščen odlični roman Alojza Rebule »Divji golob«, ki bo pri bravcih nedvomno zbudil živahne odmeve. Knjiga Franceta Vodnika »Od obzorja do obzorja« obnavlja nekdanjo »Mladinsko knjižnico«, Mohorjeva družba pa je knjigo namenila zlasti tistim, ki se želijo globlje spoprijeti z vprašanji slovenske kulture, jezika, sodobno pojmovane duhovnosti ipd. Kot zadnja je zbirki priložena brošura »120 let Mohorjeve družbe«, v kateri so objavili kratka zgodovina družbe, uvodna beseda uredništva ob jubileju in še nekateri drugi priložnostni članki, krajšo razpravo o signetih — založniških znakih Mohorjeve družbe od njenih začetkov do danes pa je prispeval Marijan Breclj iz Nove Gorice. Knjige celjske Mohorjeve družbe za leto 1973 so izšle v povprečni nakladi več kot 60.000 izvodov (število udov se je torej zvišalo), »Jezusov evangelij« pa celo v 80.000 izvodih.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE v TRSTU bo v Kulturnem domu uprizorilo delo Filiberta Benedetiča

PRAVILA IGRE

Drama upanja ali kakor se to vzame
(Slovenska novost)

V petek, 8. t.m. ob 17. uri - Abonma Red I, v nedeljo, 10. t.m. ob 16. uri - Abonma red F - okoliški, v četrtek, 14. t.m. ob 18. uri - Abonma red H, v petek, 15. t.m. ob 15.30 - Abonma red G.

Naši solisti na srednjih šolah

Preteklo soboto so nastopili na slovenskem učiteljski in nižji srednji šoli pri Sv. Ivanu tukajšnji mladi solisti, mezzosopranistka Nora Jankovič, basist Ivan Sancin, violinist Žarko Hrvatič in pianistka Neva Merlak - Corrado, ki je tudi spremljala soliste na klavirju. Lepo sestavljen spored je obsegal predvsem skladbe slovenskih primorskih skladateljev, kar je bilo za številne dijake učiteljska in srednje šole pa tudi za učence petega razreda osnovne šole, ki so bili prisotni, zelo zanimivo in spodbudno. Povsem pravilno je načelo, naj pride otrok čimprej v stik z glasbo, ravno tako kakor z abecedo. Posamezna glasbena dela je obrazložil ter prisotne umetnike predstavil Janko Ban. V začetku je vse navzoče pozdravil ravnatelj učiteljskega dr. Janko Jež, zlasti šolskega skrbnika dr. Fidenzija ter vse mlade umetnike, kateri so umetniško dognano izvedli glasbeni spored.

V ponedeljek, 4. decembra pa so nastopili na slovenski nižji srednji šoli na Opčinah mezzosopranistka Nora Jankovič, violinist Žarko Hrvatič in pianistka Neva Merlak - Corrado, ki je oba soli-

sta spremljala na klavirju. Tudi ta nastop naših mladih umetnikov je požel tople aplavze mladih poslušalcev in prisotnih profesorjev. Prireditve je bila v Finžgarjevem domu na Opčinah, kjer je navzoče pozdravil prof. Peterlin. Tudi pri tem nastopu je imel uvodno besedo Janko Ban.

Pobudo Glasbene matice ter vodstev slovenskih srednjih šol, da že drugo leto redno prirejajo mladinske koncerte za naše dijake, moramo resnično pozdraviti, saj spadajo te prireditve v okvir glasbene vzgoje, katere pomanjkljivost je izredno občutena v šolskih programih.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE v TRSTU prireja v Kulturnem domu GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

T. Braun in H. Fichna INDIJANCI V MALI VASI

V torek, 12. t.m. ob 15.30. Predstava bo zadnjič na sporedu.

Sodobno kmetijstvo

Ministrski svet EGS o kmetijstvu

III.

Evropski usmerjevalni in jamstveni sklad (FEEOGA)

Kmetijska politika držav članic EGS se je stalno izpopolnjevala zlasti v zadnjih letih in Evrop. usmerjevalni in jamstveni sklad (FEEOGA) je bil njeno najvažnejše orodje. Nujno je, da spoznamo delovanje tega sklada, saj se celotna kmetijska politika EGS vrti okoli njega, zato bo pričujoči sestavek le informativnega značaja.

Ustanovitev sklada je predvideval Rimskisporazum in sicer člen števil. 39, ki je orisal glavne smernice kmetijske politike držav članic EGS, člen števil. 40 podrobneje obravnava način financiranja sklada. V smislu postavljenih smernic kmetijskega razvoja so leta 1962 ustanovili Odbor za strukture, ki proučuje strukturno politiko posameznih držav članic in jo vzklaja na širši, skupni ravni. Evropska kmetijska komisija pa je izdoločena, da predloži evropskemu parlamentu in ministrskemu svetu EGS poročilo o kmetijskih strukturah posameznih držav članic, nadalje poročilo o kmetijski strukturni politiki posameznih držav članic in poročilo o ukrepih za vskladitev skupne kmetijske politike. Posamezne države članice so na drugi strani dolžne posredovati vse informacije o svoji strukturni politiki tako glede načrtov samih kot tudi glede zakonskih določil itd.

Sklad za usmerjanje in jamstvo, se deli, kot že nakazuje njegov naziv, na dva dela: prvi je oddelek za jamstvo, ki urejuje tržne posege, drugi pa zadeva ukrepe za izvajanje politike za izboljšanje kmetijskih struktur.

Glavni cilji strukturne politike

V ospredju strukturne politike je prilagoditev in izboljšanje splošnih pridelovalnih pogojev v posameznih ali združenih kmetijskih obratih, nadalje prilagoditev in usmerjanje kmetijske proizvodnje tako glede njene kakovosti kot tudi množine, pa prilagoditev in izboljšanje prodajnih struktur ter končno še izboljšanje možnosti za prodajo kmetijskih pridelkov.

Podpore so deležni samo tisti načrti, ki so v skladu s splošnimi smernicami kmetijske politike držav EGS. Do pred nekaj leti ni bilo nujno, da so bili posamezni načrti povsem v skladu s skupno politiko, ker tudi ni bilo še podrobneje izdelanih smernic. V glavnem zadeva program posegov in ukrepov: a) Pridelovalne pogoje — sem spadajo ukrepi in posegi za izboljšanje posestne strukture, namakanje kmetijskih površin in drugi ukrepi v številni ukrepe za izboljšanje gozdnega gospodarstva, b) Splošno prodajno-komercializacijsko strukturo — tu gre za dva programa od katerih prvi zadeva sadjarsko in vrtnarsko področje, drugi pa mlekarstvo-sirarsko področje; c) mešana področja — živinorejski program, program za vinogradništvo, program za pridelovanje in predelavo oljk te program, ki zadeva razvoj obrobni in zaostalih kmetijskih predelov.

Postopek za doseganje podpore

Bolj kot vprašanje financiranja sklada (nekateri države plačujejo razmeroma dosti, malo pa črpajo iz njega — tako predvsem

Italija in Nemčija, obratno od Francije) nas zanima vprašanje postopka za doseganje podpore. Določbe predvidevajo, da mora prosilec iz skupine a) imeti sam 20 odst. potrebnih sredstev, prosilec iz skupine b) pa 38 odstotkov. Ker znaša prispevek sklada le 1 četrtino vseh izdatkov, mora ostali del pokriti zadevna država iz lastnih skladov. Najvišji prispevki so namenjeni obrobni in zaostalim področjem. V Italiji bi prosilec iz takega področja dobil poleg 45 sart. prispevka iz skupnega sklada še 15-odst. prispevek iz državnega, razliko pa bi krili s pomočjo ugodnih posojil. Do sedaj so v Italiji že osemkrat izkoristili možnost dobiti prispevke iz omenjenega skupnega sklada, 30. junija letos je Italija izvedla še poseben program v od poplav posebno prizadetih področij v Toskani, Benečiji in Zgornjem Poadižju in na Tridentinskem. Letos zadeva takšna akcija tobačni sektor. Statistični podatki kažejo, da so razni posegi iz omenjenega sklada precej dobro porazdeljeni po vseh italijanskih deželah, seveda so ponekod posegi močnejši, posebno tam, kjer ima izboljšanje kmetijskih struktur največ možnosti za uspeh.

Predvsem velja poudariti, da se posamezni prosilci ne morejo neposredno obrniti na Evropski sklad. To morajo storiti preko svoje države. Posamezne države morajo k prošnji dodati svojo oceno in obvezo za podporo v primeru pozitivnega izida.

Prosilci morajo torej predložiti prošnjo s podrobno dokumentacijo na deželne kmetijske organe, ki jo pošljejo, potem ko so jo pregledali in ocenili v Rim, na ministrstvo. Ministrstvo pošlje nato Evropskemu skladu za usmerjanje in jamstvo vse načrte, ki jih je odobrilo. Za vsako pobudo posebej mora ministrstvo priložiti svojo (na tej stopnji

pozitivno) oceno skupno z zagotovilom, da bo dodatno podprla pobudo s sredstvi iz nacionalnih skladov. Rok za predložitev nacionalnih programov skupnim organom v Bruselj je bil prvotno določen za 31. december za vsako leto, vendar so ga pogostokrat podaljšali, navadno do 31. marca, letos pa do 30. junija. Evropska gospodarska skupnost naj bi imela eno leto časa za odobritev, oz. zavrnitev posameznih posegov, vendar je na prošnjo Komisije podaljšala rok za deset mesecev, torej na skupno 20 mesecev. Ko EGS odobri nek načrt, slednjega vzame v nadrobnejši pretres posamezna država, ki poskrbi tudi za izdajo dopolnilnega podpornega odloka v eni ali drugi prej omenjeni obliki. Postopek je torej zelo dolg, posebne težave povzroča dejstvo, da nobena država ne sme ničesar ukreniti, dokler ne dobi odobritvenega odloka iz Bruslja. V primeru, da skupni organi v Bruslju zavrtejo neko prošnjo, sporočilo dotičnemu prosilcu, ali je zavrnitev dokončna, (delno zaradi raznih pomanjkljivosti) ali le začasna (zaradi pomanjkanja sredstev). Največ podpor iz skupnega sklada so dobili združeni prosilci, ki imajo na splošno prednost pred posameznimi.

Letošnji program

Za konec še informacija o letošnjem programu. Italija je poslala program za skupno 272 načrtov, od katerih zadeva 70 skupino a), 85 skupino b) in 110 skupino c) (ceste, vodovodi, električna napeljava). Zdaj je že v pripravi 10. program, ki daje prednost živinoreji in pašnokošnemu gospodarstvu. Strožje bodo obravnavali pobude iz vinogradništva in cvetličarskega področja (v kolikor se pobude nanašajo na gojenje cvetic v rastlinjakih). Rok za predložitev prošnje deželnemu kmetijskemu odborništvu poteče 31. decembra.

Ocena delovanja Sklada za usmerjanje in jamstvo ter kritična presoja evropske kmetijske politike bo sledila v eni izmed prihodnjih številčk. *Vladimir Vremec*

Šport - Šport - Šport

(Nadaljevanje s 5. strani)

začele telmo s silovitimi akcijami, prepričane, da nimajo kaj izgubiti, kar je na drugi strani presenetilo Tržačanke, ki so gladko izgubile prvi niz. Že v drugem setu pa so Drasičeva dekleta uredila svoje vrste in uravnovesila stanje. To je dokončno strlo vse upe Brežank, ki so se le v zadnjem setu dobro upirale. Dolinska dekleta torej še vedno samujejo na dnu lestvice, medtem ko se njihov naraščaj odlično bori v nižjih prvenstvih.

MOSKA C LIGA

Samozavestni na igrišču

KRAS - ACEGAT 3:1 (15:10, 13:15, 15:13, 15:6)

Kraševci so v nabrežinski telovadnici prepričljivo zmagali v prvem mestnem derbiju. Kljub okrnjeni postavi, saj se na igrišču nista pojavila Ladi Budin in Bruno Milič, so naši fantje zaigrali zelo učinkovito in se izkazali zlast z odličnim blokom.

Po zadnjem neuspehu, čeprav z minimalno razliko, so v soboto naši predstavniki stopili na igrišče bolj samozavestno in so smotno izkoriščali bodisi svojo premoč, kot napake nasprotnikov. Po zmagi v prvem setu so »rdeči« nekoliko popustili in dovolili, da so Tržačani že v naslednjem nizu izenačili. To je podžgalo goste in nekoliko zmedlo domačine. Ti pa so v najlepšem delu igre dobro

reagirali in po izmeničnem vodstvu osvojili niz z minimalno razliko. Ta set je strl še zadnji odpor sicer dobrih gostov, ki so v zadnjem nezanimivem setu zbrali le barih 6 točk. S to zmago je Kras nekje na sredini lestvice in če bodo naši fantje še naprej redno trenirali in se učili na napakah, smo prepričani, da bodo tudi letos opravili nadvse častno prvenstvo, kot se to spodobi naši najkvalitetnejši ekipi, ki še edina brani barve na neki dostojni višini.

KOŠARKA — MOSKA D LIGA

Preveč zaporednih porazov FIAMMA PADOVA - BOR 70-53

V odločilni tekmi z moštvom, ki je samevalo na ničli prav tako kot Bor, so naši predstavniki morali pustiti tudi tokrat obe točki nasprotniku. V tej tekmi se je odlični Fabjan izredno potrudil in sam zbral kar 32 točk, kar pa ni zadostovalo za zmago. Le v prvem polčasu so plavi uspešno nizali koše in so bili enakovredni nasprotniku, proti koncu prvega dela igre pa so se Padovanci oddaljili. To prednost so polagoma večali in tako z lahkoto osvojili svoji prvi točki. Pri naši ekipi opažamo netočnost pri metih in tudi obramba na žalost precej šepa. Mladi igralci si tako zbirajo le potrebne izkušnje proti boljšim nasprotnikom, treba pa je skrbeti tudi za njihovo moralo, da jih ne bi zaporedni porazi preveč potrli.

Ketna

11

Po Conradu Richterju
prireja Olga Ratej, riše Melita Vovk-Štih.

21. Mati je vzela z zofe jengvejevsko fantovsko obleko in rekla: »Ko smo zvedeli, da kmalu prideš, sem si to na hitrico sposodila. Od tvojega bratranca je. Daj, preobleci se, da vidim, če ti bo prav!« Beli sin se je stresel od groze, ko je videl, kaj ga čaka. Prav tako bi lahko zahtevali od mladega jelena, naj smukne v volčjo kožo. »Ne slišiš, kaj ti mati veli?« je strogo vprašal Del in ponovil po delavarsko. Deček je stal kot lesen kip užaljenja indijanstva. Le kako naj se sploh dotakne teh zoprnih cap, saj bi se pregrešil zoper najosnovnejša pravila dobre vzgoje! Tedaj jih vzel mali Gordon in jih stisnil k sebi. Kot sončni žarek se

je nasmehnil in rekel: »Ti preobleči, meni pa daj svojo obleko, prav? Pctem jaz pravi Indijanec!« Mati ga je nameravala po karati, češ, kaj se pači, vendar si je premislila, ko ju je videla oditi iz sobe. Starejši brat ni odgovoril, pa tudi preoblekel se ni, ko sta prišla v Gordonovo sobico, vendar sta za kratek hipce izmenjala pogled, ki je obljubljal vzajemno razumevanje in tiho solidarnost. Beli sin vso noč ni zatisnil očesa. Mislil je, da ga bo zadušilo v vroči izbi, obloženi s pcosušnim blatom in še s papirjem oblepljeni. Počutil se je kot živ zazidan.

22. Zdaj je razumel, zakaj so Angleži tako blede. Zraka se boji, saj celo vrata zapirajo in okna zasteklijo. Kot zelena trava so, ki postane bela pod kamnom, ko je sonce več ne doseže. Toda spati ni mogel predvsem zaradi občutka, da je sredi sovražnikov. Kako je že pripovedoval njegov indijanski oče? »Peštanska zgodba« mu je zazvenela v ušesih. »Bil je mesec, v katerem se rodi bledoličnikom njihov usmiljeni, dobri duh,« je bil pripovedoval oče. »Naši bratranec, Konestoga, so privzeli vero belega moža. Samo peščica jih je bila in mirno so živeli med bledoličniki. Tedaj pa so prišli nekega dne beli divjaki iz Peštanka,

s pihalniki in tomahavki. Konestoga so bili zvesti svoji novi veri, niso se branili. Pokolu so tako ušli le tisti, ki jih ni bilo v vasi.« In Hojka, sestra Belega sinu, je bila vprašala: »Koliko jih je šlo?« Oče ji je bil odgovoril: »Na koncu nihče. Ko so se še tisti, ki jih takrat ni bilo doma, vrnili v vas in videli trupla svojih domačih okrog pogorelih vigvamov, so se napotili v mesto belega moža, ki se imenuje Hankaster. Prosili so, naj jih zapro v ječo. Tam, so upali, bodo varni. Vendar so že predolgo živeli med bledoličniki, odvadili so se indijanske previdnosti...«

B
E
L
L
I
S
I
N